

ILISIMATUSARFIK

VALGFAG/ FORÅRET 2024:
ULIGHED I GRØNLAND MED EKSEMPLER FRA ANDRE ARKTISKE SAMFUND
(version 240124 - Foreløbig)

SAMFUNDSVIDENSKAB (INSTITUT FOR SAMFUND, ØKONOMI & JOURNALISTIK)

Fagbeskrivelse, læringsmål, undervisningsplan og pensumoversigt

v/MarieKathrine Poppel og Birger Poppel

Power Point Præsentationer bliver løbende tilføjet som pensum og uploades på [Lectio/](#)
Dokumenter:

Undervisning: onsdage/mandage og fredage uge 5-8 kl. 09:15 – 12.00 Check Lectio før hver undervisningsgang! Første gang fredag d. 2. februar og sidste gang (bortset fra vejledning) 23. februar.

Vi vil i semestrets løb benytte det/de lokaler, der fremgår af [Lectio](#).

Det kan blive nødvendigt at ændre i kursusplan og i pensum.

Undervisningsplanen indeholder fagbeskrivelse, lektionsoversigt og pensum. Derudover er der på baggrund af studieordningen en gennemgang af formål, indhold, læringsmål, bestemmelser vedrørende eksamens- samt undervisningsform og forventninger til studenteraktivitet i forløbet. Studenteraktiviteten indebærer bl.a., at de studerende afleverer en opgave (omfang: en A4-side) til hver lektion med udgangspunkt i spørgsmål (formuleret af underviserne) til den foregående lektions faglige tema.

FAGBESKRIVELSE

Øget grønlandsk beslutningskompetence over ansvarsområder som 'sociale anliggender', 'boliger', 'uddannelse' og 'sundhedspleje' siden indførelsen af hjemmestyre har ikke ændret på den grundlæggende 'velfærdsstatstilgang', der var udgangspunktet for den danske stats (koloni)politik i efterkrigstiden og frem til 1979.

Det har betydet, at grønlandske lovgivere stadig sigtede mod lige muligheder og vilkår. Offentlige statistikker, rapporter og samfundsvidenskabelig forskning peger dog på, at uligheden trods de overordnede mål er fremherskende og større end i fx de nordiske lande, når det kommer til f.eks. indkomstfordeling, uddannelse, sundhed og boligforhold.

Samtidig står Grønland blandt andre udfordringer over for rekordhøje selvmordsrater, et stort antal registrerede tilfælde af vold, herunder vold i hjemmet og et højt antal fængslede.

Valgfagets tema er inspireret af et canadisk ledet panarktisk/cirkumpolart forskningsprojekt WAGE om ulighed i Arktis. Valgfaget vil have fokus på forskellige aspekter af ulighed i Grønland - herunder fordelingen og kontrollen af økonomisk, politisk og ideologisk magt, og hvordan ulighed i f.eks. indkomst, uddannelse, sundhed og boligforhold er påvirket af køn, alder/generation, etnicitet og tilhørsforhold.

Valgfaget vil tage udgangspunkt i samfundsvidenskabelige undersøgelser, officiel statistik, betænkninger og rapporter, der belyser ulighed i Grønland, og der vil blive introduceret metoder og teorier, der kan anvendes i forbindelse med analyse af ulighed. Undersøgelser af ulighed i andre arktiske samfund vil blive inddraget

STUDIEORDNINGENS BESTEMMELSER OM VALGFAG:

Fagmodulets titel	Valgfag
Formål	Arktisk samfundsvidenskab udbyder et antal valgfag. Et valgfag ligger typisk inden for den overordnede formålsbeskrivelse med uddannelsen. Faget kan være sammenlæst med andre uddannelser.
Indhold	Fastlægges med godkendelse af afdelingens ledelse.
Læringsmål	VIDEN Fastlægges med godkendelse af afdelingens ledelse. FÆRDIGHEDER Fastlægges med godkendelse af afdelingens ledelse. KOMPETENCER Fastlægges med godkendelse af afdelingens ledelse.
ECTS	5
Eksamensform	Type: Aktiv deltagelse Censur: Intern Karakter: Bestået / ikke bestået

4.1. Aktiv deltagelse

Studerende forventes at demonstrere aktivitet og engagement i undervisningen. Det handler særligt om at være tilstede i undervisningen, at man deltager i studenteroplæg og er aktivt spørgende. Endvidere skal det være tydeligt at den studerende har læst og kan reflektere over pensum. Det indbefatter dermed at man er forberedt, deltager i samtaler og debatter i undervisningen. De studerende skal via deres aktiviteter i undervisningen gøre det muligt for underviserne at kunne foretage en faglig vurdering af de studerende som aktive deltagere.

LÆRINGSMÅL/VIDEN:

- Viden om centrale ulighedsbegreber, teorier om ulighed og metoder til at analysere ulighed i Grønland og andre arktiske samfund

LÆRINGSMÅL/FÆRDIGEDER:

- At have indsigt i og reflektere over forskellige former for ulighed

LÆRINGSMÅL/KOMPETENCER

- At kunne analysere ulighed i Grønland med et teoretisk udgangspunkt og med både kvantitativ og kvalitativ metodemæssig tilgang

Kursusgang/ dato	Tema/Emne	Pensum		Supplerende/ Kursorisk litteratur og kommentarer
1 / 2. februar 09:15-12:00	<p>Præsentation</p> <p>Forskellige opfattelser af 'ulighed'</p> <p>Introduktion til kurset</p> <p>Velfærdsregimer - og deres forskellige politikker over for ulighed.</p> <p>Sammenligning af velfærdsregimer i Arktis</p> <p>FN SDG 10</p>	<p>Kursusbeskrivelse</p> <p>*Skatte- og Velfærds-kommissionen (2010). Side 6-19 & 36-76.</p> <p>* Goul Andersen (2008) (6 sider)</p> <p>*Hede (2004): Velfærdsstatsregimer og arbejdsmarkedspolitik</p> <p>*Duhaime et al. (2021). pp. 13-38.</p>	<p>55 sider</p> <p>21 sider</p> <p>25 sider</p>	
2 / 7. februar 09:15-12:00	<p>Ulighedens multidimensionelle struktur og domæner</p> <p>Amartya Sen's Capability teori</p>	<p>*LSE, Centre for Analysis of Social Exclusion and OXFAM (2018). <i>Multidimensional Inequality Framework</i></p> <p>*Skovhus (2021).</p>	<p>55 sider</p> <p>3 sider</p>	
3 / 9. februar 09:15-12:00	<p>Betydninger af køn og klasse for ulighed</p> <p>FN SDG 5</p> <p>FN SDG 4</p> <p><i>Økonomisk sikkerhed og værdigt arbejde</i></p> <p>FN SDG 8</p>	<p>*Solbrække og Aarseth, (2009).</p> <p>*Poppel M. (2015).</p>	<p>13 sider</p> <p>10 sider</p>	Bondevik og Rustad (2009). (16 sider)

<p>4 / 12. februar 09:15-12:00</p>	<p>Intersektionalitet</p> <p><i>Økonomisk sikkerhed og værdigt arbejde</i></p> <p>... fortsat</p> <p><i>Rimelige, uafhængige og sikre levevilkår</i></p> <p>FN SDG 1</p>	<p>*Quortrup Jensen og Christensen, (2012).</p> <p>*Poppel, M., Arnfjord, S. og Poppel, B. (2018).</p>	<p>28 sider</p> <p>40 sider</p>	<p>*Christensen og Thomsen (2016). (17 sider)</p>
<p>5 / 16. februar 09:15-12:00</p>	<p><i>Økonomisk sikkerhed og værdigt arbejde</i></p> <p>... fortsat</p> <p>FN SDG 1 FN SDG 2 FN SDG 3</p>	<p>*Grønlands Selvstyre (2010).</p> <p>* Grønlands Selvstyre (2017). side 3-38.</p> <p>*Grønlands Statistik (2023).</p>	<p>36 sider</p> <p>10 sider</p> <p>17 sider</p>	<p>*Hansen (2009).</p>
<p>6/ 19. februar 09:15-12:00</p>	<p>Tillid og</p> <p>*institutionernes kvalitet,</p> <p>*tilfredshed med kommuner,</p> <p>*markedsintegration,</p> <p>*identitet og valgdeltagelse,</p> <p>*geografisk afstand</p> <p><i>Deltagelse, indflydelse og mulighed for at ytre sig</i></p> <p>FN SDG 16 FN SDG 17</p>	<p>Transparency Greenland (2020): (12 sider)</p> <p>Kjær, Ulrik (2015):</p> <p>Agneman, Gustav (2020): pp. 158-190.</p>	<p>12 sider</p> <p>32 sider</p>	<p>Josefsen, E.; Mörkenstam, Ulf; Nilsson, R. & Saglie, J. (2017): Kapitel 10.</p> <p>Stein, Jonas & Buck, Marcus & Bjørnå, Hilde. (2019). Side 1-19.</p>
<p>7/ 23. februar 09:15-12:00</p>	<p>Bosætning: Bosteder (By/Bygd)</p>	<p>Departementet for Finanser og Ligestilling (2023):</p>	<p>30 sider</p>	<p>Departementet for Finanser og Ligestilling (2023): Bilag 1, pp. 166-185; Bilag 2, pp. 186-195.</p>

	<i>Rimelige, uafhængige og sikre levevilkår/ individuelt, familie- og socialt liv</i> FN SDG 11	Indledning, pp. 11-14; Kapitel 1: Demografi, pp. 15-39; Kapitel 3: Bostedsprofil, pp. 55-86 (30 sider, da teksten er på både grønlandsk og dansk) Hendriksen, K. (2013). Kapitel 14, pp. 360-378 Poppel, B. Kronik i Sermitsiaq 2009:15	19 sider 4 sider	Hendriksen, K. (2013). kapitel 13, pp. 333-359
	Opsamling/Evaluering			

Der kan stadig forekomme justeringer i undervisningsplanen

I kolonne 'temaer/emner' er angivet *relevante ulighedsdimensioner*, som de er defineret i *Multidimensional Inequality Framework (2018)*.

Der er også oplyst de FN bæredygtigheds mål, der omhandler de pågældende temaer/emner uden pensumangivelse. Den relevante gennemgang af målene skal læses i *Kortlægning af verdensmålene for bæredygtig udvikling (2021)*

PENSUM

Agneman, Gustav (2020): *Essays on the political economy of development: Determinants of political and economic behavior*, PhD Series, No. 211, University of Copenhagen, Department of Economics, Copenhagen, pp. 158-190.

Goul Andersen, Jørgen (2008): *Politik og samfund i forandring*, Bind 1. København: Columbus (6 sider)

Duhaime, G., Everett, K., Lévesque, S., Wei, T., Baribeau, M. and Caron, A. (2021). Social and economic conditions and inequalities in the circumpolar Arctic.
In: Glomsrød, S., G. Duhaime and I. Aslaksen (eds.). 2021. *The Economy of the North – ECONOR 2020*. pp. 147-148. ISBN 978-82-587-1275-3 – A4, digital (PDF) ISBN 978-82-587-1274-6 – A4, print <https://oaarchive.arctic-council.org/handle/11374/2611>
pp. 13-38.

Grønlands Selvstyre, Departementet for Sociale Anliggender (2010). *Pilotprojekt om fattigdom*. Rapport udarbejdet af Svend Erik Sørensen. Nuuk: Naalakkersuisut.

Grønlands Selvstyre, Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen (2017). *FATTIGDOM & ULIGHED. Redegørelse om ulighed og fattigdom samt mulighederne for at fastsætte en fattigdomsgrænse*, side 3-38. (35 sider)

Grønlands Selvstyre, Departementet for Finanser og Ligestilling (2023): *Det nødvendige vedligehold. Redegørelse om landsplanlægning 2023*. Indledning, pp. 11-14; Kapitel 1: Demografi, pp. 15-39; Kapitel 3: Bostedsprofil, pp. 55-86 (30 sider, da teksten er på både grønlandsk og dansk)
<https://naalakkersuisut.gl/-/media/publikationer/finans/2023/nunatamakkerlugu-pilersaarusioneq-digitale-version-2023-05-03.pdf>

Grønlands Statistik (2022). *De økonomisk udsatte i 2022* (10 sider)
<https://stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&version=202307&sc=SO&colcode=p>

Hede, S. H. (2004): Velfærdsstatsregimer og arbejdsmarkedspolitik -grupperer velfærdsstaterne sig som forventet? *Politica*, 36. årgang, nr. 3 2004, 289-310.

Hendriksen, K. (2013). *Grønlands bygder – økonomi og udviklingsdynamik*. Inussuk - Arktisk Forskningsjournal 3, 2013. Nuuk: Naalakkersuisut/Grønlands Selvstyre (kapitel 14, pp. 360-378)

Kjær, Ulrik (2015): *"Kommunalt Demokrati i Grønland"*. Rapport for Naalakkersuisut, Syddansk Universitet

LSE, Centre for Analysis of Social Exclusion and OXFAM (2018). *Multidimensional Inequality Framework*.

Poppel, B. (2009) *Sermitsiaq* vol. 15, 2009, 8. april, 2009: Levevilkår i Grønland (2) *Et signalement af levevilkår i bygderne*

Poppel, M. (2015). Are Women Taking over Power and Labour from Men? Gender relations in pre- and post-colonial Greenland. I: *NORA – Nordic Journal of Feminist and Gender Research*. Routledge Taylor & Francis Group. ISSN: 0803-8740. Volume 23 Number 4, pp. 303-312. DOI: 10.1080/08038740.2015.1091546

Poppel, M., Arnfjord, S. & Poppel, B. (2018). *Sårbare grupper i Grønland. Kalaallit Røde Kors' Sårbarhedsanalyse 2017-18*. Nuuk: Lasertryk. (40 sider + bilag) <http://www.krk.gl/wp-content/uploads/2018/10/Rapport-Saarbare-grupper-Groenland.-til-web-compressed.pdf>

Jensen, S. Q., og Christensen, A-D., (2012). Intersektionalitet og Kvalitativ Samfundsforskning. Analyser af identitet, magt og forskellighed. I: Jacobsen, M. H., og Jensen, S. Q. (red.). *Kvalitative udfordringer*. Hans Reitzels Forlag.

Skatte- og Velfærdskommissionen (2010). *Hvordan sikres vækst og velfærd i Grønland? Baggrundsrapport*. Side 6-19 & 36-76.

Skovhus, R. B. (2021, jun. 10) Præsentation af Amartya Sen's Capability-teori. Danske Professionshøjskoler.

Solbrække og Aarseth, (2009). *Samfunnsvitenskapenes Forståelser av Kjønn*.

Transparency Greenland (2020): "*Global Corruption Barometer 2020 – Hovedkonklusioner fra Grønland*". (12 sider) [TIG_CorruptionBarometer-2020.pdf \(transparency.gl\)](https://www.transparency.gl/TIG_CorruptionBarometer-2020.pdf)

ANBEFALET LÆSNING:

Bondevik, H. og Rustad, L. (2009). *Feministisk videnskabskritikk og feministisk videnskapsteori* (16 sider)

Christensen, A-D. og Thomsen, T. L. (2016). Fortællinger om Migration og Skiftende betydninger af klasse, etnicitet og køn. I: Narrativ forskning. *Sociologi nr. 11*. Hans Reitzels Forlag.

Grønlands Selvstyre, Departementet for Finanser og Ligestilling (2023): *Det nødvendige vedligehold. Redegørelse om landsplanlægning 2023*. Bilag 1, pp. 166-185; Bilag 2, pp. 186-195.

Hansen, F.K. (2009): Socialt udsatte og fattigdom. I: *Udsat for forståelse. Antologi om socialt udsatte*. Rådet for Socialt Udsatte. København: Socialministeriet
ISBN-nr: 978-87-754-6036-6 (trykt version)
ISBN-nr: 978-87-754-6037-3 (online version)

Hendriksen, K. (2013). *Grønlands bygder – økonomi og udviklingsdynamik*
Inussuk - Arktisk Forskningsjournal 3, 2013.
Kapitel 13, pp. 333-359.

Josefsen, E.; Mørkenstam, Ulf; Nilsson, R. & Saglie, J. (2017): "*Ett folk, ulike val – Sametingsval i Norge og Sverige*", Gyldendal Akademisk, Oslo.
Kapitel 10

Stein, Jonas & Buck, Marcus & Bjørnå, Hilde. (2019). *The centre–periphery dimension and trust in politicians: the case of Norway*. Territory, Politics, Governance. 9.
DOI: 10.1080/21622671.2019.1624191. Side 1-19.